

dige, men ville ikke oplyse navnene på medgerningsmænd, ligesom de ikke ville eller kunne oplyse, hvor udbyttet befandt sig. Efter 3 ugers forløb blev isolationen ophævet. De blev begge domfældt, men fandtes at have fornøden retlig interesse i en realitetsbehandling af deres kære til Højesteret af landsrettens kendelse om isolation. Højesteret fandt, at hverken retsplejelovens § 770 b, FN's børneretlighedskonventions artikel 37 (c) eller den europæiske menneskeretlighedskonventions artikel 3 udelukker varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år. Højesteret udtalte imidlertid følgende:

»Højesteret finder [...], at der over for unge under 18 år bør udvises den yderste tilbageholdenhed med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation, jf. betænkning 975/1983 om isolation af varetægtsarrestanter s. 54 og 83. Dette indebærer, at denne foranstaltning kun bør bringes i anvendelse over for unge under 18 år, såfremt der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder.«

I den konkrete sag fandt Højesteret, at der under de foreliggende omstændigheder, herunder karakteren af den forbrydelse, de to unge var sigtet for, og det forhold, at de erkendte sig skyldige, ikke forelå sådanne helt ekstraordinære omstændigheder, som kunne berettiggende varetægtsfængsling i isolation.

I medfør af retsplejelovens § 770 b, nr. 3, er det endelig en betingelse for iværksættelse eller opretholdelse af isolation, at efterforskningen fremmes med den særlige hurtighed, som er påkrævet ved varetægtsfængsling i isolation, herunder ved benyttelse af mulighederne for bevissikring efter retsplejelovens § 747. Ved vurderingen af, om en efterforskning fremmes med den påkrævede hurtighed, må det indgå, om en eventuel langvarig sagsbehandling helt eller delvist skyldes forhold, som politiet er uden indflydelse på, f.eks. sigtedes eller medsigtedes ønske om forsvarerskift midt i sagsforløbet eller ønske om en bestemt forsvarer, der samtidig varetager så mange andre opgaver, at det er vanskeligt at aftale tid til afhøringer mv.

4.2. Strafferetsplejeudvalgets forslag

4.2.1. Mistankekravet

Strafferetsplejeudvalget har overvejet, om man ved afgørelsen om isolation bør skærpe kravet til sigtelsens grundlag (mistankekravet). En sådan skærpelse kunne f.eks. ske ved at indføre et krav om, at der – som i de særlige fængslingsbestemmelser i retsplejelovens § 762, stk. 2 – skulle kræves en særlig bestyrket mistanke og ikke blot en begrundet mistanke.

Udvalget finder imidlertid ikke, at der er grundlag for at foreslå en ændring af det gældende mistanke-

krav. Det skyldes, at isolation navnlig kan være relevant i den første tid efter en varetægtsfængslings iværksættelse med henblik på beskyttelse af den videre efterforskning. Efter udvalgets opfattelse giver det desuden ikke megen mening at skærpe mistankekravet til f.eks. et krav om en særlig bestyrket mistanke, idet det forhold, at der foreligger et kvalificeret grundlag for mistanken, herunder en særlig bestyrket mistanke, i sig selv vil virke i retning af, at isolation ikke (længere) er påkrævet.

Der henvises til betænkningens side 108-109.

4.2.2. Kriminalitetskravet

Strafferetsplejeudvalget har endvidere overvejet, om man ved afgørelsen om isolation bør skærpe kravet til alvoren af den påsigtede kriminalitet (kriminalitetskravet).

På samme måde som ved varetægtsfængsling består det gældende kriminalitetskrav i et krav om en strafferamme med fængsel i mindst 1 år og 6 måneder. Anvendelse af isolation er således mulig i bl.a. en lang række sager af mindre alvorlig karakter, herunder almindelige berigelsesforbrydelser, og en række særlig lovsovertrædelser (f.eks. overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer, våbenloven og udlændingeloven).

Udvalget finder imidlertid, at det efterforskningsmæssige behov – og i den forbindelse ikke mindst behovet for beskyttelsen af vidner – kan være til stede også i mindre alvorlige sager, hvorfor isolation ikke på forhånd bør være udelukket i disse sager. Endvidere bør isolation for at undgå, at en væsentlig efterforskning ødelægges, efter udvalgets opfattelse kunne anvendes også i tilfælde, hvor der umiddelbart alene er en begrundet mistanke om en mindre forbrydelse, men hvor efterforskningen retter sig mod langt mere alvorlig kriminalitet.

Udvalget finder på den anførte baggrund, at det gældende kriminalitetskrav bør opretholdes. Hensynet til en begrænsning i anvendelsen af isolation i de mindre alvorlige sager bør efter udvalgets opfattelse i stedet tages gennem særskilte bestemmelser om grænser for isolationens varighed i forskellige sagstyper, jf. nedenfor pkt. 5.2.1. og 5.2.2.

Selv om Strafferetsplejeudvalget ikke kan anbefale, at det gældende kriminalitetskrav skærpes, har udvalget overvejet, hvordan en mere generel skærpelse af det gældende kriminalitetskrav kunne foretages, hvis der måtte være ønske at gå videre, end der med udvalgets forslag er lagt op til.

Ifølge den lovtekniske model, som udvalget har opstillet herfor, begrænses muligheden for at anvende